

Chronologia praw wyborczych kobiet w Polsce i na świecie

Poniżej prezentujemy podstawowe informacje nt. chronologii praw wyborczych kobiet. Sporządzenie takiego kalendarium nie było łatwe ze względu na skomplikowany proces uzyskiwania tych praw przez kobiety na świecie. Proces ten często nie owocował natychmiastowym pełnym prawem wyborczym, przechodząc przez stadia pośrednie, np. otrzymywania najpierw czynnego, dopiero potem biernego prawa, stosowania cenzusu majątkowego, statusu małżeńskiego, czy poziomu wykształcenia, a także przez zasięg tych uprawnień najpierw w wyborach lokalnych, a dopiero później krajowych. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na wyborcze prawa kobiet w danym kraju były zmiany dotyczące jego niepodległości bądź zmiany ustroju. Powodowało to konieczność potwierdzania tych praw przez nowe władze lub w przypadku zmian ustrojowych ze względów religijnych w niektórych krajach islamskich prowadziło do odbierania kobietom praw wyborczych.

Polska była jednym z pierwszych państw, w których kobiety wywalczyły pełne prawa wyborcze, bierne i czynne. 28 listopada 1918 r. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski podpisał dekret o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego.

„Na podstawie uchwalonego przez Radę Ministrów projektu stanowią, co następuje:

Art. 1.

Wyborcą do Sejmu jest każdy obywatel państwa bez różnicy płci, który do dnia ogłoszenia wyborów ukończył 21 lat.

Art. 7.

Wybieralni do Sejmu są wszyscy obywatele(ki) państwa, posiadający czynne prawo wyborcze, niezależnie od miejsca zamieszkania, jak również wojskowi.”

W tym samym 1918 roku prawa wyborcze otrzymały także obywatelki Niemiec, Austrii, Wielkiej Brytanii (pełne 1928), Mołdawii, Azerbejdżanu i Armenii.

Wcześniej prawa wyborcze (pełne lub częściowe) otrzymały kobiety w Nowej Zelandii, Australii, Finlandii, Danii, Norwegii, Islandii, Kanadzie, Holandii, Rosji, Ukrainie, Białorusi, Łotwie, Estonii i Urugwaju.

Później niż Polki takie same prawa wyborcze jak mężczyźni uzyskały m.in. obywatelki: Holandii i Luksemburga, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Irlandii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Portugalii, Francji, Włoch, Belgii, Grecji, Cypru, Szwajcarii, Lichtensteinu i wielu innych krajów.

Kalendarium praw wyborczych kobiet:

- 1893: Nowa Zelandia (pełne 1919)
- 1902: Australia (bez rdzennej ludności do 1962)
- 1905: Łotwa (w ramach Rosji)
- 1906: Finlandia
- 1908: Dania (pełne 1915)
- 1913: Norwegia
- 1915: Islandia
- 1917: Kanada (pełne 1919), Holandia (w pełni w 1919), Rosja, Ukraina, Białoruś, Łotwa, Estonia, Urugwaj (w pełni w 1927)
- 1918: Niemcy, Austria, Wielka Brytania (pełne 1928), Mołdawia, Litwa, Azerbejdżan, Armenia, Kirgizja
- 1919: Luksemburg, Węgry, Gruzja
- 1920: Stany Zjednoczone, Albania, Czechosłowacja
- 1921: Szwecja
- 1922: Irlandia
- 1924: Mongolia, Kazachstan, Tadżykistan
- 1927: Turkmenia
- 1930: Turcja (pełne 1934), Republika Południowej Afryki (tylko dla kobiet pochodzenia europejskiego i azjatyckiego, pełne 1994)
- 1931: Hiszpania i Portugalia
- 1932: Brazylia (pełne), Malediwy, Tajlandia
- 1934: Kuba
- 1937: Filipiny
- 1939: Salwador
- 1944: Francja, Bułgaria, Jamajka, Bermudy
- 1945: Senegal, Togo, Włochy, Jugosławia
- 1946: Włochy, Dżibuti, Gwatemala, Włochy, Rumunia, Japonia, Korea Północna, Liberia, Wietnam, Wenezuela
- 1947: Indie, Pakistan, Chiny, Tajwan, Singapur, Malta, Meksyk, Argentyna
- 1948: Izrael, Korea Południowa, Niger, Seszele
- 1949: Syria, Kostaryka
- 1950: Barbados, Haiti
- 1951: Nepal
- 1952: Grecja, Boliwia
- 1954: Kolumbia
- 1955: Peru, Nikaragua, Kambodża, Etiopia
- 1956: Egipt, Gabon, Malezja
- 1958: Czad, Nigeria
- 1959: Samoa, Tanzania, Tunezja, Madagaskar, San Marino
- 1960: Cypr, Gambia
- 1961: Paragwaj, Mauretania, Rwanda, Burundi, Sierra Leone
- 1962: Monako, Algieria, Uganda, Zambia, Brunei, Malawi
- 1963: Maroko, Iran, Afganistan (do 1996, ponownie od 2001), Kongo, Kenia, Fidzi
- 1964: Libia, Sudan, Papua Nowa Gwinea
- 1965: Botswana, Lesoto, Gwatemala
- 1967: Ekwador, Jemen Południowy
- 1968: Portugalia (pełne 1976), Bermuda
- 1970: Andora, Bahrajn, San Marino, Jemen Północny
- 1971 – Szwajcaria (kanton Appenzell Innerrhoden –1990)
- 1972: Bangladesz
- 1974: Jordania
- 1979: Palau
- 1984: Liechtenstein
- 1985: Kuwejt (do 1999, ponownie od 2005)
- 1986: Republika Afryki Środkowej
- 1989: Namibia
- 1997: Katar
- 2001: Afganistan (ponownie, po upadku Talibów)
- 2002 – Bahrajn
- 2003 – Oman
- 2005 – Kuwejt
- 2006 – Zjednoczone Emiraty Arabskie (rozszerzone 2011)
- 2015 – Arabia Saudyjska